

Spørsmål fra Utdanningsforbundet Orkdal til de politiske partier

I forbindelse med det forestående kommunevalget ønsker Utdanningsforbundet Orkdal å få belyst viktige sider ved utdanningspolitikken i kommunen.

Barnehagesektoren i Orkdal har vært, og er i stadig vekst

I *stortingsmelding nr 41 – Kvalitet i barnehagen* sier regjeringen at ett av hovedmålene for kvalitetsarbeidet er:

“Å sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager. Barnehageloven og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver – som er forpliktende for alle landets barnehager – er de statlige føringene som skal sikre kvaliteten i barnehagetilbudet og oppfylle barnehagens samfunnsmandat.”

Landets kommuner har finansierings- og tilskuddsplikt for alle barnehager – både offentlige og private. I en sektor med knappe ressurser er den største delen av barnehagens budsjett lønnsutgifter. Man skulle anta at barnehageeiers utgifter i så måte var ganske like, da alle er forpliktet til å ha samme kvalitet på tilbudet og følge det samme lov- og avtaleverk.

Men slik er det ikke. F. eks er det store forskjeller blant kommuner i Sør- Trøndelag. ***Et konkret eksempel er forskjellen mellom Orkdal og Rissa. Orkdal bruker 43.820 kroner mindre enn Rissa kommune, som bruker mest i fylket, pr. heltidsplass for barn 0-2 år.***

Barna fortjener et likeverdig og godt barnehagetilbud med høy kvalitet uavhengig av hvor de bor, og foreldre betaler det samme om de bor i Orkdal eller Rissa.

På bakgrunn av dette ønsker Utdanningsforbundet å stille følgende spørsmål:

1. Hvordan vil du og ditt parti sikre at offentlige midler bevilget til barnehage brukes til barnets beste?

Det er ikke mulig å konkludere med at barn i for eksempel Rissa har et bedre barnehagetilbud ut fra at kommunen bruker flere kroner per barnehageplass, eller at barn ikke har et likeverdig tilbud i Orkdal. Et eksempel er at Orkdal Venstre i løpet av siste periode tok initiativ til – og fikk gjennomført – to opptak per år. Dette gir mange foreldre i Orkdal et fortrinn, men tilleggskostnad på kr.6 mill som dette utgjør er vanskelig å vurdere opp mot Utdanningsforbundets kriterier i dette notatet.

Venstre mener at den beste måten å sikre at offentlige midler til barnehager brukes best, er å sørge for god faglig kvalitet i kommuneadministrasjon, ledelse og blant ansatte i barnehagene.

Med bakgrunn i en stadig større sektor, og for å møte de krav og forventninger som blant annet stortingsmelding 41 omhandler, hadde det kanskje vært på sin plass med en i kommuneadministrasjonen med barnehagefaglig kompetanse.

2. Hvordan vil du og ditt parti sikre barnehagefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen?

Venstre ser behov for, og har programfestet at vi ønsker, sterkere styring av skolen, og vi ønsker tilbake en skolesjef/oppvekstsjef (eller lignende; tittelen er mindre viktig, oppgavene er det viktigste). Vi er åpne for at det også kan være behov for mer barnehagefaglig kompetanse, og mer det er naturlig å vurdere dette i forbindelse med en gjeninnføring av «skolesjefen».

Regjeringen har sagt at den vil legge til rette for en gradvis opptrapping av midlene til økonomisk likeverdig behandling av kommunale og ikke kommunale barnehager. Økte tilskudd vil legge til rette for at forskjeller i lønns – og arbeidsforhold kan utjevnes. Kunnskapsdepartementet har oppfordret kommunene til å gi førskolelærerne høyere lønn. Det er en yrkesgruppe som fortjener høyere status. Arbeidet med de yngste barna krever både kompetanse og respekt.

3. Hvordan vil du og ditt parti jobbe for å rekruttere og beholde førskolelærere i kommunen?

4. Hvordan høyne pedagogenes status, og deres betydning for et kvalitativt godt tilbud for barn?

Det er mange kommunale yrkesgrupper som gjør gode og viktige jobber og derfor fortjener høyere status. Vi synes det blir feil å knytte denne statusen bare til lønnsposen. Venstre vil ikke love høyere lønn til noen av gruppene nå i valget, og mener det er like viktig å satse på faglige muligheter, utfordringer og tilbud. Derfor har Venstre programfestet at vi vil:

- Ansette flere pedagoger i barnehagen.
- Lage etter- og videreutdanningsplan for ansatte i førskole og barnehage.

Med disse virkemidlene mener Venstre det vil bli lettere å beholde førskolelærere i en godt drevet kommune med en attraktiv og faglig god barnehage.

Grøtte barnehage fikk i 2009 ferdigstilt 4 nye avdelinger. De har fortsatt 3 avdelinger som drives i gamle bygg, hvor rommene egentlig ikke egner seg til barnehagebruk. Det er blitt sagt at oppstart av byggetrinn 2 skal starte 2011/2012. Budsjettet for 2011 hadde ikke regnet med byggestart.

5. Vil du og ditt parti regne inn byggestart for byggetrinn 2 på Grøtte barnehage i budsjettet for 2012?

Venstre er med i flertallsgrupperingen som har satt av midler til utbyggingen av Grøtte barnehage. Der er det også planlagt oppstart av trinn 2 i 2012. Vesentlige endringer i kommunens budsjett kan muligens endre dette. Ut i fra utfordringene som nevnes i dette notatet kan det også synes som om det er andre utfordringer i barnehagen som det er minst like viktig å ta tak i. Kommunens budsjett er begrenset, og Venstre vil være svært forsiktig med å gjennomføre tiltak som kan gå ut over driften. Hvor viktig er et nytt bygg i forhold til økt personaltetthet, økt pedagogtetthet, og økt budsjett for etter- og videreutdanning? Dette bør ikke politikerne avgjøre alene.

Barn tilbringer mer og mer tid i barnehagen. Åpningstidene er 6.45- 16.30. Det er 9 t og 45 min, mens personalet jobber 7,5 t. Dette innebærer at det er deler av dagen

med kun to ansatte på jobb. For å nevne et eksempel, så er det ikke uvanlig at det er 12 barn i alderen 1- 3 år som spiser frokost sammen med kun 2 voksne. Det kan bli bleieskift og andre forstyrrelser, sånn at det er en voksen igjen ved bordene.

6. Hva mener du og ditt parti om dagens personaltetthet i Orkdalsbarnehagene?

Venstre har ikke sett andre gjøre, og har heller ikke gjort noen egen, vurdering av personaltettheten. Vi forutsetter at Orkdalsbarnehagene ikke driver uansvarlig uten at det rapporteres, slik at politikerne ev. kan gripe inn.

Skolene i Orkdal har allerede anstrengt økonomi, og verre skal det bli?

Økonomistyringa i kommunen er god, men økonomien er dårlig. Skolene har mottatt innsparingskrav for inneværende skoleår, og i 2012 skal over 3 millioner spares inn. Flere lærerstillinger må bort? Orkdal har flere elever pr. lærer og gir mindre spesialundervisning til elever med behov enn trønderkommuner vi sammenligner oss med.

7. Vil du og ditt parti prioritere utdanningssektoren i form av økte ressurser fram til neste valg?

Mens Rådmannen, Ap og SV har foreslått budsjettkutt for skolene i inneværende periode, har Venstre gang på gang fått med seg flertallsgrupperingen på å unngå kutt i driftsbudsjettene. Venstre er det eneste partiet som har besøkt samtlige skoler i Orkdal i løpet av siste valgperiode, og vi mener alvor med ambisjonen om å bli blant landets beste skolekommuner. Det er derfor en selvfølge for Venstre å prioritere utdanningssektoren også de kommende årene. Tiltakene vi ønsker er skissert nedenfor.

Antall elever med ulike typer atferdsproblemer øker, og lærertettheten synker. Atferdsproblematikken er sammensatt og krever lærere med spesiell kompetanse. Problemet er økende. I Orkdal er det stadig nedskjæringer, og mange lærerstillinger har forsvunnet de siste årene. Elevtallet og timetallet har økt.

8. Hvordan kan du og ditt parti være med og løse dette problemet, når behovet er flere voksne med kompetanse innenfor området adferd, uten at det går ut over pedagogtettheten?

Skolepartiet Venstre vil ikke akseptere at lærerstillinger forsvinner før det har skjedd vesentlige forbedringer i skolen. Dette er blant grunnene til at Orkdal Venstre har programfestet en sterkere styring av skolene: Vi må få mer koordinering av ressurser mellom skolene, og PP-tjenesten må sterkere inn.

Etter at kommunen ble omorganisert fra ledelse i tre nivåer til to nivåer, og vi blant annet mistet skolesjefen, har oppgavene til rektorene økt. Deres fokus virker å være

mer rettet mot økonomi enn mot pedagogisk arbeid. Rektorene er knapt å se på skolene.

9. Hvordan vil du og ditt parti sikre rektorene tilstrekkelig tid til å drive pedagogisk ledelse?

Venstre har blitt kontaktet mange ganger om denne utfordringen, og det er nok en av grunnene til at Venstre vil gjeninnføre mer kompetanse og sterkere styring i kommuneadministrasjonen («skolesjef»).

Regjeringen har gjennom videreutdanningsstrategien lagt opp til at flere lærere kan ta videreutdanning, men Orkdal kommune har kun prioritert å gi tilbudet til tre lærere i år.

10. Hva vil du og ditt parti gjøre for at så mange lærere som mulig får ta videreutdanning?

Antallet som får tilbud om videreutdanning er mye et spørsmål om økonomi, så her må svaret være: Økte budsjetter. I tråd med Venstre sentralt sine tiltak for en bedre skole har Orkdal Venstre også programfestet en forsøksordning med kompetanseår for lærerne.

Politikere i Orkdal har vedtatt at kommunen skal ha som ambisjon å være blant landets ti beste skolekommuner innen 2012.

11. Hva mener du og ditt parti er de viktigste virkemidlene for å rekruttere, og sikre kvaliteten, på lærere/rektorer i Orkdal kommune?

12. Hvilke tiltak vil du og ditt parti iverksette for å nå målet om å bli en av landets ti beste skolekommuner?

Faglig interessante muligheter og utfordringer er attraktivt og stimulerende, og ambisjonen om å bli en god skolekommune burde gjøre Orkdal attraktiv. Det forutsetter naturligvis at skolen ikke utsettes for demotiverende budsjettkutt. En god skolepolitikk vil rekruttere lærere, og systematiske tiltak for videreutdanning og kompetanseheving vil sikre kvaliteten. Orkdal Venstre vil også ha tiltak for å beholde seniorlærere i skolen lenger, bl.a. med tilrettelagt arbeidsdag og lønn.

Som nevnt tidligere vil Venstre ha sterkere styring av skolen som ett av tiltakene for å nå målet om å bli blant landets ti beste skolekommuner. Vi vil også ha mer samarbeid og koordinering mellom skolene. Det er mange dyktige ressurspersoner i Orkdalskolen som burde få større ansvar og spillerom. Venstre foreslår at noen av disse innen hvert fag for eksempel kan få 20% av stillingen sin avsatt til å jobbe med tiltak og koordinering av innsats også på andre skoler. Et tredje forslag er at vi trolig bør fokusere satsingen på ett område om gangen. Orkdal har de siste årene satset mye på bedre leseferdigheter, og det kan derfor være et aktuelt område også for videre satsing. Satsing på ett område vil trolig dra flere områder med seg.

Så lenge kommunebudsjettene er trange (og det ser det ut til at de vil fortsette å være) mener Venstre også at det er viktigere å satse på kvaliteten i skolen, framfor at ressursene går til heldagsskole og mat. Dessuten må vi gjøre tiltak for at lærerne skal få bruke tida si på undervisning: En fersk undersøkelse viser at 9 av 10 lærere mener skolen har blitt mer byråkratisk, og at det økende byråkratiet går ut over undervisningen for elevene.

Til syvende og sist er det ikke opp til politikerne alene å foreslå tiltak, til det er utfordringene for store og sammensatte. Det er for å lytte og lære at Orkdal Venstre har besøkt alle skolene i Orkdal.

Bygging av ny barneskole på Grøtte vil være ferdig for innflytting i januar 2012. Det blir en flott skole med plass til alle barneskolens årstrinn, samt hele administrasjonen fra 1-10. trinn og kontor for pedagogisk personale fra 1-10. trinn. Alle, både elever og ansatte, gleder seg til å flytte inn i nye lokaler over nyttår. Et skår i gleden er likevel usikkerheten rundt den videre utbygginga på Grøtte. Tilbake står et nedslitt bygg hvor ungdomstrinnets elever fortsatt skal få sin undervisning i tillegg til at fagene kunst og håndverk, mat og helse og naturfag har sine undervisningsrom der. En videre utbygging av Grøtte skole bør være avgjort før nyskolen tas i bruk. Den gamle barneskolen bør ikke få stå lengre enn nødvendig før den tilslutt skal rives. Hvis videre utbygging av Grøtte skole blir utsatt, vil den gamle barneskolen forfalle enda mer, og muligheten for å bruke den mens nytt ungdomstrinn blir bygd kan bli vanskelig.

13. Hvordan ønsker politikerne at den framtidige skolestrukturen i Orkdal skal være?

Orkdal Venstre har programfestet at vi vil opprettholde og utvikle de skolene vi har i dag, og ha faste kretsgrenser, i kommende fireårsperiode. Venstre er ikke avvisende til en felles ungdomsskole, men utredningen rundt dette viste at det vil være en stor økonomisk utfordring å få dette til.

14. Skal Grøtte skole fortsatt være en 1- 10. skole?

Ja, Grøtte vil fortsatt være 1-10-skole.

15. Når vil en videre utbygging av lokaler for 8- 10. trinn på Grøtte settes i gang?

For Venstre er innholdet i skolen så viktig at vi ikke vil love investeringer så lenge driftsbudsjetter blir lidende. Det forutsetter selvsagt at det er mulig å drive undervisning i byggene. Av kommunale investeringer står både barnehagen og ungdomsskolen på Grøtte høyt på prioriteringslisten.

16. På Gjølme skole vil vi i 2014, altså om tre år, få en førsteklasse på 30 elever. Vil du og ditt parti vedta utbygging av Gjølme skole i forbindelse med dette?

På Gjølme må vi se barnehage og skole sammen. Dersom det blir bygd ny barnehage blir det frigjort areal til skoleformål.